

בלמ"ס

מדינת ישראל

משרד הביטחון

הוראת משרד הביטחון מס' 59.02

עיון בחומר ארכיוני הפתוח לציבור בארכיון צה"ל ומעלה"ט

תוכן עניינים

2	..... כללי
2	..... מטרה
2	..... אחריות
2	..... הגדרות
2	..... הטיפול בבקשה
3	..... סדרי העיון בחומר
3	..... ביטול האישור לעיון בחומר
3	..... פרסום הוראות פנימיות
4	..... נספח א' - תרשים זרימה לטיפול בבקשת עיון בחומר פתוח
5	..... נספח ב' - חוק הארכיונים - סעיפים רלוונטיים

כללי

1. הוראה זו קובעת את הכללים לעיון בחומר ארכיוני פתוח - בכפיפות ל"חוק הארכיונים התשט"ו – 1955" (להלן: "החוק"), והתקנות שהותקנו מכוחו.
2. החוק (סעיף 10) קובע: "כל אדם רשאי לעיין בחומר הארכיוני המופקד בגנזך, אך אפשר להגביל זכות זו בתקנות, ויכול שההגבלה תהיה לפי סוגו של חומר ארכיוני ולפי תקופה קצובה מזמן היווצרו".
3. "תקנות הארכיונים (עיון בחומר שהופקד בגנזך), התש"ע 2010" (להלן: "התקנות"), קובעות את ההסדרים לעיון בחומר לרבות ההסדרים לעיון בחומר שהעיון בו הוגבל.
4. הוראה זו חלה על חומר ארכיוני שלא חלה עליו מגבלת עיון לפי החוק והתקנות האמורות.
5. הוראה זו תופעל בכפיפות לחוק, לתקנות ולהוראות המחייבות.

מטרה

6. מטרת ההוראה - לקבוע את הסמכויות והתהליכים הקשורים במתן אישור לעיון בחומר ארכיוני פתוח לציבור המצוי בארכיון צה"ל ומערכת-הביטחון ולא חלה עליו מגבלת עיון הקבועה בתקנות.

אחריות

7. ארכיון צה"ל ומעלהב"ט, נושא באחריות לביצוע הוראה זו. אגף תקשוב וניהול מערכות-מידע, נושא באחריות מטה לעדכון הוראה זו.

הגדרות

8. לצורך הוראה זו, הוגדרו המושגים הבאים כלהלן:
  - א. חומר ארכיוני – כל כתב ע"ג נייר או ע"ג חומר אחר (לרבות מדיה מגנטית) וכל תרשים, דיאגרמה, מפה, ציור, תו, תיק, תצלום, סרט, תקליט וכד' בעל ערך של מקור בענייני חוץ וביטחון של משהב"ט, צה"ל או כל שלוחה אחרת של מעלהב"ט, וכן חומר שהופקד ע"י גופים חיצוניים, כהגדרתם בהוראה זו.
  - ב. גוף חיצוני – גוף מחוץ למעלהב"ט, שהפקיד חומר בידי מעלהב"ט, כגון: משרד החוץ, המוסד, השב"כ.
  - ג. חומר פתוח - חומר ארכיוני הפתוח לציבור, שאינו מוגבל לפי החוק ותקנותיו ועבר בדיקה וסריקה לשם חשיפה כמשמעותן בחוק ותקנותיו.
  - ד. מנהל הארכיון - מנהל ארכיון צה"ל ומעלהב"ט, לרבות כל אדם שמנהל הארכיון ייפה את כוחו לפעול בשמו ובמקומו.

הטיפול בבקשה

9. כל אדם רשאי לעיין בחומר הפתוח המופקד בארכיון צה"ל ומעלהב"ט.
10. הרוצה לעיין בחומר הפתוח המופקד בארכיון צה"ל ומעלהב"ט, יגיש לארכיון בקשה בכתב, ויפרט בה את פרטי החומר המבוקש לעיון. את הבקשה יש להגיש על גבי הטופס המקוון המופיע באתר

האינטרנט של הארכיון או במכתב בדוא"ל בניסוח חופשי. המבקש יוחתם על התחייבות לנהוג בחומר על-פי הכללים הנקבעים על-ידי מנהל הארכיון.

11. הפונה רשאי לעיין ברשימות התיקים שטרם נפתחו לעיון הציבור, לפי נושא פנייתו, ובתנאי שהרשימות אושרו ע"י צוות החשיפה. הפונה רשאי לבקש פתיחת תיקים, שחלפה לגביהם תקופת ההגבלה, מתוך בחירה מהרשימה של התיקים שטרם נפתחו לציבור. במידה ובסיום בדיקת התיקים צוות החשיפה יאשר את פתיחתם לציבור, התיקים ייסרקו ויוצגו לעיון בעמדות המחשב בחדר העיון לציבור.

12. במידה והפונה מבקש פתיחת תיקים, שחלה עליהם תקופת ההגבלה, יש לפעול בהתאם להנחיות בהוראת משהב"ט מספר 59.14 – "טיפול בבקשה לעיון בחומר ארכיוני שהעיון בו הוגבל".

13. מנהל הארכיון יהיה רשאי לדחות את מועד הטיפול בבדיקת החומר המבוקש שטרם עבר פתיחה, במקרים אלה:

- א. החומר נמסר אותה שעה לעיונם של אחרים.
- ב. החומר טרם סודר ונרשם.
- ג. החומר דרוש אותה שעה לעבודתו הפנימית של הארכיון או של מפקיד החומר.
- ד. אין גישה לחומר מסיבות טכניות.
- ה. חומר אשר טרם הועמדו האמצעים הטכנולוגיים הנדרשים לצורך העמדתו לעיון.

14. למעין שהטיפול בבקשתו נדחה, תינתן תשובה מנומקת.

סדרי העיון בחומר

15. החומר הפתוח שאושר לעיון, יינתן לעיון המבקש רק בין כתלי הארכיון ובמועד שייקבע לכך בתיאום מראש עם עובדי הארכיון.

16. החומר הפתוח יועמד לעיון באמצעות עמדות המחשב בחדר העיון לציבור.

17. מנהל הארכיון רשאי לתת צילומים של התעודות הנמצאות בארכיון, לכל מעיין, לפי בקשתו, בתמורה לתעריף שייקבע ע"י גורמים מוסמכים במשהב"ט. התעריף מפורסם באתר האינטרנט של הארכיון.

ביטול האישור לעיון בחומר

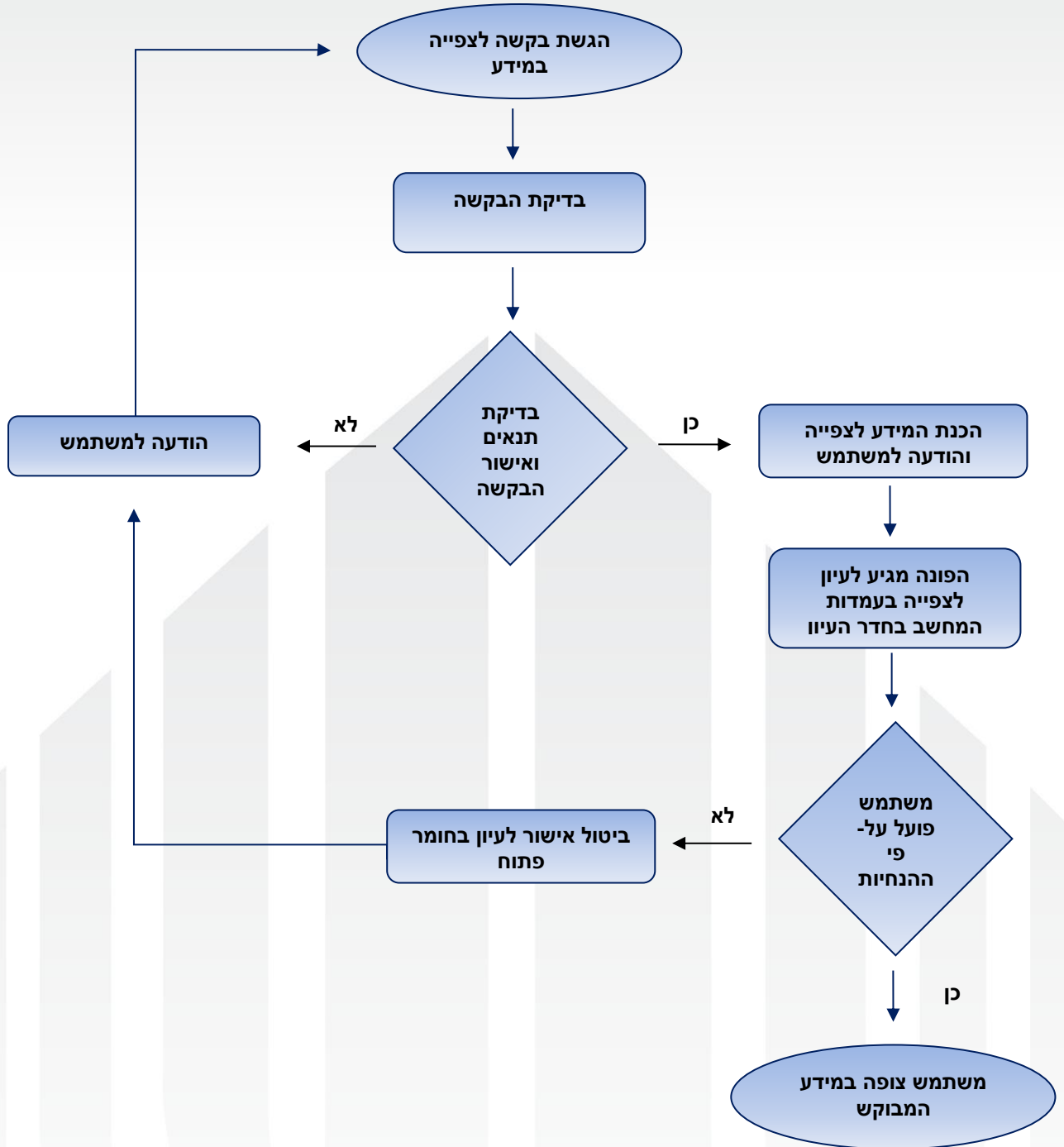
18. מנהל הארכיון רשאי, בכל עת, לבטל את האישור לעיון בחומר פתוח, אם המעיין עבר על ההוראות החלות עליו כמפורט בחוק הארכיונים, תקנות בדבר עיון בחומר ארכיוני, סעיף 4 (סעיפי החוק הנוגעים לעיון הציבור מתוך חוק הארכיונים וכן התקנות הנוגעות לחוק זה, מצורפות להוראה זו בנספח ב').

פרסום הוראות פנימיות

19. מנהל הארכיון יפרסם, על-פי הצורך, נהלים פנימיים בהתאם לאמור בהוראה זו.

נספח א'

תרשים זרימה לטיפול בבקשת עיון בחומר פתוח

גית"ם

בלמ"ס

מדינת ישראל

משרד הביטחון

נספח ב'

חוק הארכיונים, תשט"ו-1955 – [לעיון לחץ כאן](#)

ההוראה מתפרסמת מטעם המנכ"ל,

הוכנה והופצה ע"י היחידה להוראות משהב"ט